

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 31. maj 2024
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Isabella Bargsteen
Slatanach
Sagsnr.: 2024-06150
Dok.: 3283686

Besvarelse af spørgsmål nr. 952 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 952 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. maj 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 952 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren til den nyaffattede bestemmelse i stk. 4 i retsplejelovens § 1018 f, som indført ved lov nr. 1169 af 8. juni 2021 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love og om ophævelse af lov om udpantning og om udlæg uden grundlag af dom eller forlig, hvor der bl.a. som led i effektivisering af straffesagskæden fra den 1. juli 2021 ikke medvirker domsmænd i sager, hvor der fremsættes krav om erstatning efter kapitel 93 a, redegøre for, hvornår erstatningskravet skal være fremsat for at være omfattet af den nye bestemmelse, herunder for om anklagemyndighedens sagsbehandlingstid af et erstatningskrav, forud for at kravet kunne begæres indbragt for retten, kan have betydning herfor, og i givet fald tilkendegive om dette er rimeligt?”

Svar:

Retsplejeloven regulerer i kapitel 93 a, hvornår der ydes erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, herunder erstatning til den, der har været anholdt eller varetægtsfængslet, men hvor påtale opgives, eller den pågældende frifindes.

Det er statsadvokaten, der træffer afgørelse vedrørende krav om erstatning i medfør af kapitel 93 a, jf. retsplejelovens § 1018 e, stk. 1, 1. pkt. Rigsadvokaten behandler klager over afgørelser truffet af statsadvokaterne, jf. § 1018 e, stk. 3, 1. pkt.

Imødekommes erstatningskravet ikke ved en afgørelse truffet af rigsadvokaten, kan den erstatningssøgende inden to måneder efter meddelelse om afslaget kræve erstatningskravet indbragt for byretten, jf. retsplejelovens § 1018 f, stk. 1. Erstatningssagen behandles ifølge § 1018 f, stk. 3, som udgangspunkt i strafferetsplejens former.

Det følger af retsplejelovens § 1018 f, stk. 4, at erstatningssagen behandles uden medvirken af domsmænd. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 1169 af 8. juni 2021, der blev vedtaget enstemmigt af Folketinget den 3. juni 2021.

Bestemmelsen trådte i kraft den 1. juli 2021. Det indebærer, at der fra denne dato ikke medvirker domsmænd i de pågældende sager. Det er således tidspunktet for rettens behandling af sagen, der er afgørende for, om der medvirker domsmænd.

Tidspunktet for rettens behandling af erstatningssagen afhænger bl.a. af, hvornår krav om erstatning og klage over afgørelser om erstatning fremsættes, samt anklagemyndighedens sagsbehandlingstid. Det bemærkes i øvrigt, at det er retten, der berammer sagerne.

Det er imidlertid min klare opfattelse, at bestemmelsen om, at sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning behandles uden medvirken af domsmænd, ikke forringer den erstatningssøgendes retsstilling.

Det fremgår således af forarbejderne, at baggrunden for bestemmelsen var, at sager om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning i praksis i højere grad har karakter af almindelige civilretlige erstatningssager frem for straffesager. Der vil således normalt ikke være vidneførsel eller anden bevisførelse som i en straffesag, og der vil heller ikke skulle foretages en vurdering af, om tiltalte er skyldig i en rejst tiltale. Det, der skal tages stilling til i sager om erstatning efter retsplejelovens kapitel 93 a, angår derimod typisk formueretlige spørgsmål om ansvarsgrundlag, kausalitet og adækvans m.v. samt den nærmere opgørelse af erstatningskravet. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke medvirker domsmænd i civile sager.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at såfremt et erstatningskrav rejses af forurettede under en straffesag, følger det af retsplejelovens § 91, stk. 3, at afgørelsen af, om et sådant civilretligt krav skal imødekommes, træffes uden medvirken af domsmænd (eller nævninger).

Det var på den baggrund vurderingen, at det ikke var hensigtsmæssigt at fastholde domsmænds medvirken i pådømmelsen af erstatningskrav omfattet af retsplejelovens kapitel 93 a.

Der henvises til Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 212 som fremsat, side 34.